

UPITNIK ZA KANDIDATA ZA POVJERENIKA**Raffaele FITTO****Izvršni potpredsjednik za koheziju i reforme****1. Opća sposobnost, predanost europskim ciljevima i osobna nezavisnost**

Koji su aspekti Vaših osobnih kvalifikacija i iskustva posebno relevantni za preuzimanje dužnosti povjerenika i promicanje općih europskih interesa, posebno u području za koje biste bili nadležni? Kako ćete doprinosti provedbi političkih smjernica Komisije? Kako ćete provoditi rodno osviještenu politiku i integrirati rodnu perspektivu u sva područja politike koja pripadaju Vašem resoru? Kako ćete provoditi politiku uključivanja mladih?

Koja jamstva u pogledu svoje nezavisnosti možete dati Europskom parlamentu i kako namjeravate osigurati da ni jedna Vaša prošla, sadašnja ili buduća aktivnost ne dovede u pitanje obnašanje Vaših dužnosti u Komisiji?

Odrastao sam u vrijeme kad je Europa bila duboko podijeljena, a moje se obrazovanje temeljilo na poštovanju vrijednosti i načela sadržanih u europskim ugovorima: slobode, demokracije, vladavine prava, pluralizma, jednakosti, poštovanja ljudskog dostojanstva, obrane građanskih prava i ravnopravnosti žena i muškaraca.

Političku karijeru započeo sam u stranci Democrazia Cristiana, s kojom sam dijelio iste vrijednosti, uključujući njezinu usmjerenost prema Europi. Tijekom karijere obnašao sam dužnosti na različitim razinama. Na lokalnoj sam razini 1990. izabran za člana Regionalnog vijeća Apulije, a 2000. postao sam predsjednik regionalne vlade. Osim što sam više puta bio zastupnik u talijanskom parlamentu, bio sam i ministar za regionalna pitanja i lokalnu autonomiju (2008.), zatim ministar za koheziju (2010.), a od 2022. ministar sam za europske poslove, jug, kohezijsku politiku i nacionalni plan za oporavak i otpornost. Na europskoj razini, za zastupnika u Europskom parlamentu prvi put izabran sam 1999., a zatim 2014. i 2019. Od 2000. do 2005. bio sam član Odbora regija, u kojem sam od 2002. do 2004. bio predsjednik Povjerenstva za politiku teritorijalne kohezije.

Oduvijek se odlučno zalažem za europski projekt, kao i njegova temeljna načela i vrijednosti vladavine prava. Na kontinentu suočenom s razornim bratoubilačkim ratom europska integracija predstavlja novi smjer za budućnost, i uz euroatlantsko savezništvo najbolji je način da se postignu mir, dobrobit, blagostanje i sigurnost za sve Europljane. Brutalna ruska agresija na Ukrajinu i sukob na Bliskom istoku dokaz su da te vrijednosti ne smijemo uzimati zdravo za gotovo. Naše jedinstvo i odlučnost najbolje su oružje koje imamo da bismo zaštitili sve dobro što smo postigli, kao i vrijednosti na kojima se temelje ta postignuća.

U obavljanju različitih funkcija stekao sam znanje iz prve ruke i mogao sam „doživjeti” kohezijsku i regionalnu razvojnu politiku iz različitih perspektiva, kao predsjednik regionalne vlade i kao ministar, što mi je omogućilo da sudjelujem u relevantnim sastavima Vijeća. Kao zastupnik u Europskom parlamentu bio sam član odbora REGI, a kao član Odbora regija bavio sam se kohezijskom politikom.

Kohezijska politika temeljni je stup europskog projekta. Predsjednica Ursula von der Leyen napisala je u mojem mandatnom pismu da je „cilj europske kohezije približiti Europu njezinim građanima i međusobno povezati Europljane i Europljanke”. Slažem se s tom izjavom i, budem li potvrđen, obvezujem se da ću raditi na ostvarivanju tog cilja.

U sljedećih pet godina Europska unija suočit će se s brojnim zadaćama, kao što su zelena i digitalna tranzicija, sigurnost u složenom geopolitičkom kontekstu, ponovno poticanje svoje konkurentnosti u globalnom gospodarstvu koje se brzo mijenja, obrana našeg socijalnog modela i demokracije te priprema za buduće proširenje. S obzirom na to, kohezijska politika trebala bi doprinijeti ciljevima Europske unije, kako je navedeno u političkim smjernicama predsjednice Ursule von der Leyen. U tom kontekstu bit će neophodno osigurati dostatna sredstva i zajednički raditi na donošenju stabilnog proračuna.

Kao ministar nadležan za provedbu talijanskog nacionalnog plana za oporavak i otpornost, koji je po opsegu najveći u Europi, iz prve sam se ruke upoznao s instrumentom NextGenerationEU i brojnim prilikama koje on pruža Europskoj uniji, kao i s poteškoćama i složenim aspektima tog velikog i povijesnog zajedničkog projekta.

Budem li potvrđen, namjeravam to iskustvo iskoristiti da u suradnji s povjerenikom za gospodarstvo i produktivnost do roka za korištenje sredstava 2026. provedem dogovorene reforme i ulaganja utvrđene u planovima za oporavak i otpornost država članica, kako je navedeno u mojem mandatnom pismu.

U svojoj sam karijeri na različitim razinama sudjelovao u brojnim europskim politikama i naučio koliko je važno koordinirati njihovo osmišljavanje i provedbu. Ako budem potvrđen, obvezujem se da ću kao izvršni potpredsjednik surađivati s kolegama nadležnima za poljoprivredu i hranu, održivu mobilnost i turizam, ribarstvo i plavo gospodarstvo, kao i za druga područja, kako bi se te politike međusobno povezele i djelovale u sinergiji radi blagostanja Europske unije i njezinih građana.

U potpunosti se zalažem za rodnu ravnopravnost jer vjerujem da njezino postizanje nije samo naša dužnost nego i preduvjet za funkcioniranje društva. Stoga ću intenzivno raditi na promicanju rodne ravnoteže na vodećim položajima, počevši od svojeg kabineta. Uvjerem sam da će time naša struktura postati učinkovitija i tako omogućiti izražavanje raznih individualnih stajališta, što je važno za optimalno donošenje odluka. Rodnu perspektivu integrirat ću u kohezijsku politiku i sva druga područja svojeg resora.

Oduvijek se zalažem za mlade jer vjerujem da oni potiču društvo da bude zdravije, inovativnije i dinamičnije. U skladu s političkim prioritetima predsjednice Ursule von der Leyen obvezujem se da će integracija perspektiva mladih u oblikovanje politika biti prioritet mojeg resora. Dijalozi s mladima bit će odlična prilika da poslušamo njihove želje i stajališta. Zato se radujem održavanju prvog takvog dijaloga u prvih 100 dana mandata.

Oduvijek djelujem isključivo u javnom interesu. Budem li potvrđen, kao izvršni potpredsjednik vršit ću svoje dužnosti u isključivom europskom interesu i u potpunosti poštovati slovo i duh Ugovorâ, posebno obveze definirane u članku 17. stavku 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). Na profesionalnom i osobnom planu oduvijek djelujem neovisno te kao član Komisije ne namjeravam tražiti niti primati upute ni od jedne države članice niti bilo koje druge institucije ili tijela. Strogo ću poštovati Kodeks ponašanja članova Europske komisije i njegove odredbe o sukobu interesa. Obvezujem se da ću prema potrebi bez odgode ažurirati svoju izjavu o sukobu interesa.

2. Upravljanje resorom i suradnja s Europskim parlamentom

Možete li se obvezati na to da ćete propisno obavještavati Parlament o Vašim aktivnostima i aktivnostima Vaših odjela? Kako shvaćate svoju odgovornost prema Parlamentu?

Koje ste konkretne obveze spremni preuzeti u pogledu Vaše angažiranosti u radu Parlamenta i prisutnosti u Parlamentu (i u odborima i na plenarnim sjednicama), u pogledu transparentnosti, suradnje i učinkovitog daljnjeg postupanja u vezi sa stajalištima Parlamenta i njegovim zahtjevima za zakonodavne inicijative? Jeste li spremni Parlamentu pravovremeno pružati informacije i dokumente o planiranim inicijativama ili postupcima koji su u tijeku, jednako kao i Vijeću?

Budem li potvrđen, kao izvršni potpredsjednik pružat ću cjelovite i detaljne informacije o mjerama u svojoj nadležnosti.

Europski parlament i Komisija, kao što je vidljivo iz njihova dugogodišnjeg institucijskog odnosa, blisko surađuju jer su oboje zagovornici europskog duha i volje za integracijom. Od te vizije ne namjeravam odstupiti.

Zbog toga vjerujem da je nužno zajamčiti transparentnost i odgovornost prema Europskom parlamentu. Budući da sam više od deset godina bio zastupnik u Europskom parlamentu, kao i ministar za europske poslove, jug, kohezijsku politiku i nacionalni plan za oporavak i otpornost, smatram da je za dobro funkcioniranje demokratskog procesa iznimno važno odgovarajuće sudjelovanje Parlamenta.

Smatram i da se odgovornost prema Europskom parlamentu ne bi smjela ograničiti na izvještavanje o odlukama, nego iziskuje i stalan i produktivan dijalog kao temelj dobrog upravljanja. Ti će se dijalozi morati pokrenuti od samog početka.

Prema Parlamentu i Vijeću ću se kao prema suzakonodavcima odnositi ravnopravno i pobrinut ću se da se to načelo poštuje prilikom dijeljenja relevantnih informacija iz područja u mojoj nadležnosti. To nije samo pravna obveza,

nego i temeljna dužnost člana Kolegija koji je izravno odgovoran izabranim zastupnicima u Europskom parlamentu.

Predsjednica von der Leyen u svojim smjernicama i mandatnom pismu ističe namjeru da se poseban odnos Europskog parlamenta i Komisije dodatno učvrsti. Podržavam tu viziju i stoga ću se pobrinuti za redovito prenošenje informacija relevantnim parlamentarnim odborima i bit ću dostupan za bilateralne sastanke. Redovito ću sudjelovati u međuinstitucijskim pregovorima i na zahtjev prisustvovati plenarnim sjednicama i strukturiranim dijalozima parlamentarnih odbora. Osim toga, brzo ću i točno odgovarati na pitanja članova odbora povezana s mojim resorom.

U cilju transparentnosti bit ću na raspolaganju za organizaciju strukturiranih dijaloga s relevantnim parlamentarnim odborima i u potpunosti ću se pridržavati odredbi Okvirnog sporazuma o odnosima između Europskog parlamenta i Komisije te Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva.

Predsjednica von der Leyen obvezala se da će za parlamentarne rezolucije koje donese većina zastupnika povjerenici nastaviti podnositi zakonodavne prijedloge, i to uz potpuno poštovanje načela proporcionalnosti, supsidijarnosti i bolje izrade zakonodavstva. Osim toga, predsjednica vjeruje da je nužno ojačati suradnju kako je utvrđena u članku 225. UFEU-a i očekuje od povjerenika da sudjeluju u strukturiranim dijalozima s parlamentarnim odborima u vezi s tim rezolucijama. U potpunosti podržavam te ciljeve i, ako budem potvrđen, surađivat ću s Parlamentom u svakoj fazi rasprave o rezolucijama. S obzirom na moje dugogodišnje iskustvo zastupnika u Europskom parlamentu, vjerujem da će to pozitivno utjecati na rezultate našeg rada.

Svesrdno podupirem viziju predsjednice von der Leyen da moramo povećati svoju prisutnost na terenu. Budem li potvrđen, redovito ću posjećivati države članice i njihove regije kako bih procijenio rezultate kohezijske politike. Bit će mi jako važno susresti se s građanima iz cijele Unije, u gradovima i u ruralnim i slabije naseljenim područjima.

U sljedećim mjesecima bit će ključno da EU nastavi podupirati dugoročne reforme i ulaganja koji izravno doprinose poticanju europskog rasta. Bliska suradnja s Europskim parlamentom, Vijećem i Odborom regija bit će nužna za postizanje tih ciljeva, u skladu s Ugovorima. Bit će važno i saslušati pojedinačne regije i lokalna tijela, koji imaju svoja stajališta i posebnosti, kako bi se njihove potrebe uzele u obzir prilikom osmišljavanja ojačane i modernizirane kohezijske politike. Bila bi mi čast služiti u Europskoj komisiji jer je ona, kao čuvarica Ugovora, temeljna institucija. U ime zajedničkog interesa Unije branit ću naše vrijednosti i uvijek djelovati u skladu s načelom kolegijalnosti. Blisko ću surađivati s drugim članovima Kolegija kako bismo ostvarili prioritete koje je utvrdila predsjednica von der Leyen.

Pitanja Odbora za regionalni razvoj

3. Budućnost kohezijske politike – ključne pouke – pojednostavnjenje

Koja je Vaša vizija budućnosti kohezijske politike nakon 2027. i koje su, prema Vašem mišljenju, ključne pouke koje su Europska komisija i države članice trebale u tom pogledu izvući iz prethodnih programskih razdoblja? Smatrate li da su ciljevi prevladavanja regionalnih razlika te gospodarske i socijalne kohezije valjani i kako ćete osigurati da se načelo „nenanošenja štete koheziji” ugradi u predstojeći višegodišnji financijski okvir (VFO)? Hoćete li nastaviti podržavati kohezijsku politiku kao mehanizam ulaganja i solidarnosti za sve regije i kako ćete osigurati razvoj slabije razvijenih regija i pružiti odgovarajući odgovor na izazove s kojima se suočavaju gradska područja? Kako ćete zaštititi osnovnu svrhu kohezijske politike i osigurati snažnu proračunsku omotnicu u sklopu prijedloga VFO-a? Kako ćete istodobno povećati fleksibilnost politike za suočavanje s novim potrebama, povećati transparentnost, ubrzati postupke provedbe i osigurati pojednostavnjenje? Konkretno, bi li fondove kohezijske politike trebalo reformirati prema modelu koji se temelji na uspješnosti, slično Mehanizmu za oporavak i otpornost (RRF)? Kako ćete u tom kontekstu zajamčiti kontinuitet kohezijske politike, očuvati njezine izvorne ciljeve i osigurati da se budućim upravljanjem tom politikom i njezinim financiranjem poštuju model podijeljenog upravljanja, lokalizirani pristup, višerazinsko upravljanje i načela partnerstva te da se očuva uloga lokalnih i regionalnih vlasti? Hoćete li istražiti mogućnost da se u okviru sljedećeg financijskog programskog razdoblja uvede djelotvoran mehanizam kojim bi se regionalnim i lokalnim vlastima, gradovima i općinama u svakoj državi članici omogućio izravan pristup kohezijskim fondovima na temelju njihovih specifičnih razvojnih potreba?

Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija jedan je od glavnih ciljeva Unije i presudna je za njezin potpuni razvoj i trajni uspjeh. Kohezijska politika utjelovljuje temeljne vrijednosti Europske unije kao što su jedinstvo, solidarnost i pravednost za sve regije. Jačanjem ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije povećavaju se

produktivnost, inovacije i konkurentnost. Moja vizija kohezijske politike za razdoblje nakon 2027. usmjerena je na poticanje konvergencije, smanjenje regionalnih razlika i podupiranje svih regija, posebno onih slabije razvijenih, kako bi se osigurala održiva ekonomska, teritorijalna i socijalna kohezija. Sljedeći višegodišnji financijski okvir (VFO) prilika je za stvaranje ojačane i modernizirane kohezijske politike i politike rasta u partnerstvu s nacionalnim, regionalnim i lokalnim vlastima. Kohezijska politika u sljedećem VFO-u mora biti usklađena sa širim prioritetima EU-a. Uz to mora postati usmjerena, jednostavnija i djelotvornija. Uklanjanje regionalne i socijalne razlike prilagođavanjem rješenja za regionalne i lokalne probleme te pomaganjem regijama, uključujući otoke i najudaljenije regije, da uhvate korak s ostalima. U okviru tog procesa morat ćemo pokrenuti reforme i ulaganja kako bismo pomogli izgraditi sve ono što naprednoj zajednici treba.

Uporište kohezijske politike čine njezina temeljna načela: lokalizirani pristup, višerazinsko upravljanje i partnerstvo. Pobrinit ću se da se ta načela očuvaju u pripremi VFO-a za razdoblje nakon 2027. Regionalne i lokalne vlasti morat će biti izravno uključene u izradu i provedbu planova kako bi se zajamčila najšira moguća odgovornost. Kohezijska politika mora se moći prilagoditi novim izazovima kao što su klimatske promjene, digitalna transformacija i demografske promjene i podupirati socijalnu uključenost. Te promjenjive okolnosti zahtijevaju da ostanemo fleksibilni i okrenuti budućnosti, ali i da budemo vjerni kohezijskoj politici kao temelju jedinstva i snage Unije.

Iako je napredak neosporan, uz postojeće regionalne razlike pojavljuju se nove, pri čemu neke regije stagniraju, posebno zato jer imaju problema s učinkovitim korištenjem resursa. Potrebno je više od samih ulaganja. Ulaganja i reforme kohezijske politike trebali bi ići ruku pod ruku kako bi se riješile dugotrajne poteškoće, ubrzala uzlazna konvergencija naših područja i pokrenula ulaganja na terenu. Održiv regionalni rast zahtijeva uravnoteženiji pristup koji obuhvaća odgovarajući regulatorni okvir, izgradnju kapaciteta i strateško planiranje. Jači nacionalni i regionalni administrativni kapaciteti i bolje upravljanje jednako su važni za učinkovito upravljanje sredstvima, provedbu reformi i postizanje konkretnih rezultata.

Potrebno je dodatno pojednostavnjenje, smanjenje administrativnog opterećenja i omogućivanje korisnicima, posebno malim i srednjim poduzećima i lokalnim zajednicama, da učinkovitije pristupe sredstvima. U tome će im znatno pomoći jednostavniji postupci, smanjena birokracija i veća transparentnost zahvaljujući provjerama upravljanja na temelju rizika i dodatno usklađenim pravilima o prihvatljivosti. Rano uključivanje lokalnih i regionalnih vlasti u postupke donošenja odluka doprinijet će djelotvornijem korištenju sredstava, boljem usklađivanju s regionalnim potrebama i jačem položaju lokalnih aktera u oblikovanju njihova razvoja. Uspješnost je još jedan važan cilj. Svaki euro iz proračuna Unije treba se svrhovito iskoristiti. Uz to, moramo biti u stanju bolje informirati sve građane EU-a o tome što se financira iz proračuna EU-a. Osim toga, trebali bismo izvući pouke iz iskustva s pojednostavnjenim modelima isplate jer su doveli do određenog smanjenja administrativnog opterećenja, a da se pritom nije ugrozio financijski nadzor. Te će promjene biti odlučujuće za agilniju i prilagodljiviju kohezijsku politiku.

Pri razmatranju budućnosti kohezijske politike morat će se sagledati različite opcije, procijeniti prednosti svake od njih i uzeti u obzir stajališta relevantnih dionika. Morat ćemo biti transparentni u pogledu krajnjih primatelja sredstava EU-a kako bismo omogućili sljedivost i odgovornost te ćemo morati pronaći načine za ograničavanje administrativnog opterećenja za korisnike i provedbena tijela. Morat ćemo i procijeniti koji su najbolji načini da kohezijska politika postane fleksibilnija za suočavanje s novim izazovima.

Poticanje kohezije zajednička je odgovornost EU-a i njegovih država članica. Blisko ću surađivati s kolegama povjerenicima kako bi ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija ostala bitan element sljedećeg VFO-a.

Kohezijska politika i dalje će podupirati sve regije, a posebno one slabije razvijene. U tim će se regijama prednost davati ulaganjima koja poboljšavaju pristup zapošljavanju, uslugama i infrastrukturi, a ujedno jamče potrebnu potporu regijama koje zaostaju u zelenoj i digitalnoj tranziciji.

Urbana područja suočavaju se s različitim problemima, od cjenovno pristupačnog stanovanja do zagađenja i okolišne održivosti. Budem li potvrđen, predložiti ću sveobuhvatan program politike za gradove koji obuhvaća jasnu viziju urbanog razvoja, definira pristup EU-a održivom urbanom rastu i pretvara prioritete EU-a u konkretne lokalne mjere. Kako bi se osiguralo da nijedan grad ne bude zapostavljen, gradovi moraju imati odgovornost i aktivno sudjelovati u izradi i provedbi politika. Budem li potvrđen, obvezujem se da ću blisko surađivati s Europskim parlamentom kako bi gradovi te lokalne i regionalne vlasti imali učinkovitiji pristup financiranju.

4. Reforme, vladavina prava, europski semestar i postavljanje uvjeta

U devetom izvješću o koheziji navedeno je da je potrebno istražiti mogućnost da se dodatno osnaži veza između ulaganja i reformi kako bi se postigao najveći mogući učinak kohezijske politike. Međutim, postoji bojazan da bi moguće uvođenje uvjeta moglo ugroziti ciljeve kohezijske politike navedene u člancima 174. i 175. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Podržavate li stoga uvođenje snažnije veze između financiranja kohezijske politike i ključnih nacionalnih reformi? Ako podržavate, koje bi vrste reformi trebale biti povezane s pristupom financiranju? Razmišljate li o tome da se pristup financiranju poveže s europskim semestrom ili, konkretnije, s makroekonomskim uvjetima? Hoćete li se pobrinuti za to da države članice ili regije s ograničenim administrativnim kapacitetima ne snose nerazmjerno velik teret? Namjeravate li osnažiti vezu između kohezijske politike i poštovanja vladavine prava tako da se zajamči stroža primjena horizontalnih temeljnih uvjeta (tzv. uvjeta koji omogućuju provedbu), posebno primjena Povelje EU-a o temeljnim pravima? Naposljetku, kako ćete osigurati da nespremnost nacionalnih vlada da provedu određene reforme ne onemogući regijama pristup financiranju?

U Komisijinu devetom izvješću o koheziji ističe se važnost daljnjeg jačanja veze između ulaganja i reformi kako bi se maksimalno povećao učinak kohezijske politike. Veza između konvergencije i strukturnih reformi bit će izrazito važna i u razdoblju 2021. – 2027. jer ju je Unija već pojačala, posebno bliskim usklađivanjem s europskim semestrom. Preporuke po državama članicama izdane posljednjih godina služe kao orijentir za utvrđivanje potreba država članica za reformama i ulaganjima te će se preispitivanje u sredini programskog razdoblja i dalje provoditi prema njima. Kako bismo reforme uskladili s ulaganjima i uspješno promicali regionalni rast i razvoj, uključili smo regionalnu i teritorijalnu dimenziju u programe kao što je Fond za pravednu tranziciju.

Povezivanje europskog semestra s isplata sredstava EU-a pokazalo se korisnim u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost. To je omogućilo EU-u da izravno podupre države članice u pripremi i provedbi dugotrajnih reformi i ulaganja za rješavanje nacionalnih problema i neposredno doprinese jačanju održivog europskog rasta i vladavine prava. Kombinirana potpora reformama i ulaganjima u okviru jednog plana pokazala se djelotvornom, pospješila je usklađenost i učinkovitost te povećala sinergije.

Osim toga, u okviru fondova kohezijske politike uvjeti koji omogućuju provedbu pojednostavnjeni su za razdoblje 2021. – 2027. kako bi se stvorili potrebni okviri za djelotvornu provedbu fondova. Na primjer, uvjet koji omogućuje provedbu za upravljanje energetskim sektorom potaknuo je prilagodbe i uspostavu sustava energetskog certificiranja. Slično tome, strategije pametne specijalizacije potrebne za ispunjenje uvjeta koji omogućuje provedbu u vezi sa specifičnim ciljem „razvoj i jačanje istraživačkih i inovacijskih kapaciteta te prihvaćanje naprednih tehnologija” i „razvoj vještina za pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju i poduzetništvo” promijenile su način financiranja inovacija na regionalnoj razini.

Pri izvršenju proračuna države članice i Komisija moraju osigurati usklađenost s Poveljom Europske unije o temeljnim pravima i moraju poštovati vrijednosti Unije iz članka 2. UFEU-a koje su relevantne za izvršenje proračuna. Sve operacije koje se financiraju na temelju Uredbe o zajedničkim odredbama moraju biti u skladu s primjenjivim pravom, a to uključuje poštovanje Povelje o temeljnim pravima. Horizontalni uvjet koji omogućuje provedbu, a odnosi se na Povelju, uvelike je potaknuo strukturne promjene, posebno u području reforme pravosuđa. Istovremeno s tim odrađene su ključne etape za oporavak i otpornost te su sastavljena godišnja izvješća o vladavini prava, u kojima su utvrđeni najvažniji elementi za reformu kako bi se osigurala djelotvorna sudska zaštita. Osim toga, Uredba o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava primjenjuje se na sve fondove EU-a, uključujući kohezijsku politiku. Zalažem se za potpuno poštovanje tih načela.

Predsjednica von der Leyen u svojim je političkim smjernicama naglasila da će se u okviru budućeg dugoročnog proračuna ulagati u poštovanje vladavine prava i uspostaviti zaštitne mjere kako bi se ona i dalje poštovala. Prvo, te bi se mjere temeljile na neprekidnoj primjeni općeg režima uvjetovanosti koji se primjenjuje na sve fondove. Drugo, morat ćemo izvući pouke iz iskustva stečenog u provedbi trenutnog proračuna i instrumenta NextGenerationEU, što uključuje užu povezanost reformi i jačanja vladavine prava. Primjena različitih instrumenata ukazala je na potencijal za usklađivanje pravila da budu još djelotvornija.

Kohezijska politika dovoljno je fleksibilna kako bi se potpora ulaganjima prilagodila regionalnim i lokalnim potrebama. Ako budem potvrđen, kao izvršni potpredsjednik za koheziju i reforme pobrinut ću se da reforme budu pažljivo usklađene s regionalnim okolnostima i da kohezijska politika i dalje bude pokretač rasta i konvergencije u svim regijama, čime će se potaknuti produktivnost, konkurentnost i inovacije, a da pritom nijedna regija ne bude zapostavljena. U tu ću svrhu održavati bliski dijalog sa svim regionalnim i lokalnim vlastima kako bi se utvrdile sve prepreke u pristupu sredstvima EU-a, a posebno ću se pobrinuti da ta tijela sudjeluju i u osmišljavanju i u provedbi.

Odgovarajući administrativni kapaciteti u državama članicama te regionalnim i lokalnim tijelima presudni su za provedbu i apsorpciju sredstava EU-a. Poznato mi je da su u određenim državama članicama i regijama administrativni kapaciteti manjkavi. Budem li potvrđen, u državama članicama namjeravam nastaviti podupirati: (a) izgradnju kapaciteta za jačanje javne uprave i upravljanja i (b) jačanje kapaciteta za realizaciju (tj. izradu i provedbu) reformi, među ostalim poboljšanom digitalizacijom.

5. Istočne regije, proširenje, europski prekogranični mehanizam

U kontekstu aktualne ratne agresije Rusije na Ukrajinu, pogranične regije EU-a, osobito one na istoku i sjeveru na vanjskim granicama s Rusijom, Bjelarusom i Ukrajinom, suočene su s dvostrukim izazovom: trebaju ojačati sigurnost i istodobno dati nov zamah vlastitom gospodarskom i socijalnom razvoju. Planirate li ikakve inicijative ili posebne mjere potpore kako bi se tim pograničnim regijama pomoglo da se suoče s ozbiljnim gospodarskim padom koji bilježe? Koje će Vam vrste pomoći i javnopolitičke inicijative biti prioritet? Osim što je proračun kohezijske politike pod pritiskom zbog tih istočnih i sjevernih regija, na njega će dodatno utjecati planirano proširenje na Ukrajinu, Moldovu, zapadni Balkan, a možda i Gruziju. Kako ćete osigurati da proračun kohezijske politike bude dostatan da se zadovolje sve veće potrebe? Osim toga, važno je napomenuti da trajne administrativne i pravne prekogranične prepreke doprinose gospodarskom padu ne samo u regijama na koje utječe ratna agresija Rusije nego i u svim regijama EU-a. Te prepreke fragmentiraju jedinstveno tržište, što dovodi do gubitka milijardi eura i milijuna radnih mjesta na razini EU-a. U takvom kriznom kontekstu, gdje je s jedne strane potrebno pružiti odgovor na potrebe pograničnih regija na koje utječe rat, a s druge pripremiti se za proširenje, hoćete li zaključivanje međuinstitucijskih pregovora o Uredbi o mehanizmu za uklanjanje pravnih i administrativnih prepreka u prekograničnom kontekstu postaviti kao prioritet?

Pogranične regije EU-a, posebno one duž vanjskih granica s Rusijom i Bjelarusom, suočavaju se s dvostrukim izazovom jer moraju ojačati sigurnost i ujedno revitalizirati svoj gospodarski i socijalni razvoj. Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine izravno je i teško utjecao na sigurnost i gospodarski razvoj tih regija.

Kako bi se ublažile njegove posljedice za pogranične regije, uvedeno je nekoliko inicijativa. Prvo, 150 milijuna eura sredstava iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), prvotno dodijeljenih za programe Interrega s Rusijom i Bjelarusom, preraspodijeljeno je za interne programe prekogranične suradnje. Osigurano je da sve regije EU-a koje graniče s Rusijom i Bjelarusom mogu sudjelovati u najmanje jednom internom programu Interrega. Drugo, Komisija je proširila svoje obveze u okviru programa Interreg objavom ciljanih poziva, uspostavom informacijskih točaka i dodatnom potporom regijama koje graniče s Rusijom. Na primjer, u suradnji sa Svjetskom bankom inicijativa „Catching-up regions” (CuRI) pomaže baltičkim državama da razviju regionalnu otpornost.

S druge strane, regije koje graniče s Ukrajinom nisu samo nastavile već su u posljednje tri godine intenzivirale prekograničnu suradnju s Ukrajinom. Komisija je preusmjerila dodatnih 135 milijuna eura, prvotno planiranih za programe suradnje s Rusijom i Bjelarusom, na prekogranične programe s Ukrajinom i Republikom Moldovom. Tim se sredstvima podupiru ključni sektori kao što su okoliš, zdravstvo, obrazovanje i upravljanje granicama. Iz prekograničnih programa s Poljskom, Slovačkom, Mađarskom i Rumunjskom izdvaja se gotovo 400 milijuna eura financijskih sredstava EU-a, uključujući 67 milijuna eura za EU-ovu inicijativu koridorâ solidarnosti. Provedbom i širenjem tih prekograničnih programa nastojimo postići bližu suradnju regija EU-a i Ukrajine i olakšati im nošenje s tim problemima te istodobno poticati lokalni i ukrajinski gospodarski oporavak.

Budem li potvrđen, radit ću na daljnjem pružanju potpore istočnim pograničnim regijama koje su najviše pogođene ruskim agresivnim ratom, posebno u njihovim nastojanjima da preusmjere lokalno gospodarstvo. Zahvaljujući inicijativi „Catching-up regions” mogli bi se primjerice izgraditi novi inovacijski centri ili iskoristiti potencijali regije za potporu proizvodnji energije iz obnovljivih izvora, razviti novi ekosustavi za proizvodnju itd. Za regije koje graniče s Ukrajinom i Moldovom moglo bi se prionuti jačanju međupovezanosti na svim razinama (prometna i digitalna infrastruktura, inovacijski klasteri, pristup javnim uslugama) i pripremi za pristupanje. Suradivat ću i s povjerenicom za proširenje kako bi se osiguralo pomno praćenje napretka koji su zemlje proširenja ostvarile u pogledu gospodarske konvergencije s EU-om, postupne integracije u jedinstveno tržište i provedbe najvažnijih reformi potrebnih za optimalno iskorištavanje fondova EU-a, a sve će to biti ključno za neometano pristupanje EU-u.

Za mene je prioritet i uklanjanje trajnih administrativnih i pravnih prekograničnih prepreka s kojima se te regije suočavaju. U potpunosti podupirem zaključenje međuinstitucijskih pregovora o dugo odgađanoj Uredbi o olakšavanju prekograničnih rješenja. Svjestan sam koliko je to važno za građane koji žive i rade u pograničnim područjima. Stoga namjeravam blisko suradivati s državama članicama na rješavanju njihovih problema i računam

na kontinuiranu potporu Parlamenta kako bi pregovori mogli brzo započeti. To će biti odlučujući korak prema uklanjanju prepreka koje ometaju gospodarski razvoj i suradnju u pograničnim regijama.

Kad je riječ o učinku proširenja na kohezijsku politiku EU-a, njezini će ciljevi vrijediti i u široj Uniji, kako za postojeće, tako i za buduće države članice. Ta je politika uvijek uspješno doprinosila jedinstvenom tržištu i povećavala njegove koristi, smanjivala teritorijalne razlike i poticala uzlaznu socioekonomsku konvergenciju među državama članicama i regijama. U okviru pripreme za širu Uniju potrebno je sveobuhvatno promišljanje o budućnosti kohezijske politike u EU-u. Međutim, budući da to nije prvi put da se EU širi, već imamo iz čega izvući pouke kako bi politika EU-a i dalje bila uspješna. To će biti predmet preispitivanja politika prije proširenja koja će Komisija provoditi početkom 2025.

6. Otoci, depopulacija, pravo ostanka, najudaljenije regije (članak 349. UFEU-a), stanovanje, područja sa zemljopisnim i prirodnim posebnostima (članak 174. UFEU-a)

U skladu s člankom 174. UFEU-a Unija posebnu pozornost posvećuje rješavanju izazova u regijama u nepovoljnom položaju, posebno u onima u kojima postoje ozbiljne i trajne prirodne ili demografske poteškoće. U duhu stvarnog „prava ostanka”, koje ćete konkretne mjere poduzeti za borbu protiv depopulacije, posebno u ruralnim područjima i malim gradovima, uz istodobno osiguravanje jednakog pristupa osnovnim javnim uslugama? Kako ćete poboljšati regionalnu povezanost i uvjete stanovanja kako bi se ljudima koji žive na otocima, najudaljenijim regijama, rubnim i prekograničnim regijama omogućilo da ostanu u tim područjima? Koje ćete konkretne mjere zagovarati radi smanjenja birokracije i poboljšanja pristupa financiranju sredstvima EU-a i unutarnjem tržištu za mala i srednja poduzeća u tim regijama? Smatrate li da je vrijeme da Komisija izradi europsku strategiju za otoke (Pakt za otoke) i program POSEI (program posebnih mjera za suočavanje s problemom udaljenosti i izoliranosti) u području prometa?

Uvjeren sam da je potrebno razmotriti specifične gospodarske i socijalne aspekte otoka, primjerice stanovanje, prijevoz, obrazovanje, zdravstvenu skrb, upravljanje vodama i gospodarenje otpadom, a isto se odnosi na najudaljenije regije. Te se regije suočavaju s različitim razvojnim problemima, zbog čega im je teško pristupiti kao jedinstvenoj skupini. Posebna pozornost u okviru kohezijske politike oduvijek se posvećuje otocima i najudaljenijim regijama, u skladu s Ugovorom, a ako budem potvrđen kao povjerenik, nastavit ću jačati taj rad.

Otoci su vrlo raznoliki i suočavaju se s različitim problemima, uključujući različite razine gospodarskog rasta i demografske trendove, pri čemu se neki otoci suočavaju s rastom, a drugi s padom broja stanovnika. Za te specifične potrebe potrebni su prilagođeni pristupi. Upravo će se to postići kohezijskom politikom: poticanje nacionalnih i regionalnih programa za svladavanje tih izazova. Nastavit ću pružati potporu otocima financiranjem, najboljom praksom i posebnim teritorijalnim strategijama. Osim toga, surađivat ću s kolegama povjerenicima kako bi se posebnosti otoka uzele u obzir u svim relevantnim politikama EU-a. U Komisijinu devetom izvješću o koheziji ističu se znatni rizici koje depopulacija i starenje stanovništva donose ruralnim područjima, malim gradovima i drugim regijama u nepovoljnom položaju. Smatram da bismo se trebali usredotočiti na konkretne mjere kako bi građani mogli ostati u svojim lokalnim zajednicama. Prvo, na poboljšanje javnih usluga i kvalitete života jer „pravo ostanka” ovisi o pristupu osnovnim uslugama kao što su zdravstvena skrb, obrazovanje, stanovanje i javni prijevoz. Zalagat ću se za daljnja ulaganja u ta područja kako bi se spriječila depopulacija i privukli novi stanovnici, uključujući mlade obitelji i stručnjake. Drugo, bitno je riješiti problem digitalnog jaza. Jačanjem digitalne pismenosti i pružanjem pouzdanih internetskih usluga, uključujući brzi internet i 5G mreže, povećat će se konkurentnost tih regija. Time će se smanjiti iseljavanje i omogućiti rad na daljinu i elektroničko obrazovanje, a to će pružiti nove mogućnosti i potaknuti mlade stručnjake i obitelji da ostanu u tim područjima ili se u njih vrate. Treće, potpora lokalnim gospodarstvima i poticanje inovacija presudni su za otvaranje radnih mjesta i zadržavanje mladih talenata. Promicanje poduzetništva u ruralnim područjima bit će bitno jer će se nastaviti podupirati MSP-ovi, održiva poljoprivreda i kružno gospodarstvo. Izgradnja inovacijskih ekosustava u tim regijama može potaknuti gospodarsku otpornost i dugoročni rast. Četvrto, promicanje održivog razvoja važan je prioritet kohezijske politike, posebno u ruralnim i pograničnim regijama, ponajprije kad je riječ o zelenoj i digitalnoj tranziciji. Ulaganjima u obnovljivu energiju, održivi promet i zaštitu okoliša poboljšat će se životni uvjeti i otvoriti nova zelena radna mjesta.

Vrlo je važno prilagoditi potporu regionalnim potrebama. Pobrinit ću se da kohezijska politika ostane fleksibilna i lokalizirana te prilagođena specifičnim izazovima. U bliskoj suradnji s lokalnim i regionalnim vlastima možemo prilagoditi ulaganja i reforme jedinstvenim potrebama tih regija i osigurati da nijedna regija ne bude zapostavljena. Kad je riječ o regionalnoj povezanosti i stanovanju, prednost ću davati poboljšanju prometne i digitalne infrastrukture kako bi ljudi na otocima, u najudaljenijim te rubnim i prekograničnim regijama mogli ostati povezani sa širim europskim čvorištima. Prometna povezanost ključna je za pristup radnim mjestima, osnovnim uslugama,

obrazovanju i zdravstvenoj skrbi te za kretanje robe. Suradivati ću s povjerenikom za promet na poboljšanju željeznice i linija javnog prijevoza između tih regija i glavnih europskih čvorišta, uz ulaganja u održivu mobilnost i multimodalni prijevoz.

Digitalna povezivost jednako je važna. Zalagat ću se za ulaganja u brzi internet i 5G mreže u ruralnim, rubnim i prekograničnim regijama kako bi se olakšao rad na daljinu, elektroničko obrazovanje i digitalni pristup uslugama te kako bi ta područja postala privlačnija za ulaganja i život. Iznimno je bitno i rješavanje problema mobilnosti u udaljenim i otočnim regijama.

Bit će ključno integrirati osnovne usluge kao što su zdravstvena skrb, obrazovanje i skrb o djeci u ulaganja u okviru kohezijske politike kako bi se spriječila depopulacija i povećala privlačnost tih regija za stanovnike. To će se postići jačanjem prekogranične suradnje, omogućavanjem zajedničkih usluga i promicanjem pametnih rješenja kao što su telemedicina i e-učenje. Njima će se dopuniti inicijativa „Čista energija za otoke EU-a” koju financira EU, a kojom se otocima pomaže u proizvodnji vlastite održive i jeftine energije i omogućuje pristup cjenovno pristupačnoj i održivoj energiji za otočne zajednice.

Za ostvarivanje prava ostanka bit će potreban i pristup kvalitetnim radnim mjestima, posebno za one koji su predugo izvan tržišta rada i traže nove mogućnosti. Plan za kvalitetna radna mjesta koji treba izraditi u suradnji sa socijalnim partnerima konkretna je inicijativa za rješavanje tog pitanja. U tom ću pogledu podržavati izvršnu potpredsjednicu za ljude, vještine i pripravnost. Kad je riječ o pristupu uslugama, a posebno ključnim uslugama, buduća strategija EU-a za borbu protiv siromaštva imat će stratešku ulogu, među ostalim u sagledavanju teritorijalnih aspekata siromaštva.

Kohezijska politika i dalje će doprinosti cjenovno pristupačnom i održivom stanovanju. Radit ću na uvođenju fleksibilnosti u zakonodavstvo kako bi se državama članicama omogućilo da udvostruče svoja kohezijska ulaganja u cjenovno pristupačno stanovanje. Ulaganja bi mogla uključivati obnovu postojećeg stambenog fonda, poboljšanje energetske učinkovitosti i potporu novoj izgradnji prilagođenoj regionalnim potrebama. Novi europski Bauhaus može pružiti poticajan okvir za to. Gradovima i dionicima omogućit ćemo i tehničku pomoć i izgradnju kapaciteta i tako povezati stambene projekte sa širom urbanom infrastrukturom. Istodobno će izvršna potpredsjednica za čistu, pravednu i konkurentnu tranziciju predvoditi reviziju pravila o državnim potporama kako bi se omogućile mjere potpore za stanovanje, posebno za cjenovno pristupačno, energetske učinkovito i socijalno stanovanje.

Zalažem se za prilagođenu lokaliziranu potporu kako bi se ubuduće u kohezijskoj politici vodilo računa o posebnim potrebama regija. To uključuje jednostavnije postupke podnošenja zahtjeva i izvješćivanja kako bi se smanjilo administrativno opterećenje za MSP-ove, manje birokracije i lakši pristup financijskim sredstvima EU-a i sudjelovanje na jedinstvenom tržištu za lokalna poduzeća. Rana suradnja s lokalnim i regionalnim vlastima ključna je za usklađivanje financiranja EU-a s lokalnim okolnostima. Inicijative kao što su Europska poduzetnička mreža (EEN) i europska platforma za suradnju klastera pružaju veliku podršku MSP-ovima jer im pomažu u snalaženju u složenim propisima, osiguravanju financijskih sredstava EU-a i povezivanju s poslovnim partnerima. EEN ima važnu ulogu u udaljenim regijama jer nudi prilagođene smjernice o programima kao što su Obzor Europa i InvestEU. Zahvaljujući njemu olakšavaju se i prekogranična partnerstva, čime se MSP-ovima omogućuje da uđu na nova tržišta i uspješnije prošire svoje poslovanje.

Promicat ću i kontinuiran dijalog s dionicima kako bi mehanizmi financiranja odgovarali njihovim promjenjivim potrebama i kako bi se sva uska grla brzo uklonila. Taj će stalni angažman osigurati da otoci i rubne regije, uključujući najudaljenije regije, ne budu zapostavljeni u razvojnim mjerama EU-a.

Kohezijska politika potiče sve države članice i regije da podržavaju svoje otoke. Osim toga, ruralna područja na otocima obuhvaćena su dugoročnom vizijom za ruralna područja i s njom povezanim akcijskim planom za ruralna područja te paktom za ruralna područja. Kad je riječ o predloženom programu POSEI u području prometa, moj će prioritet biti maksimalno iskorištavanje postojećih instrumenata i utvrđivanje nedostataka prije razmatranja novih rješenja.

7. Prirodne katastrofe, krizne situacije

Europa se suočava s povećanjem broja i razmjera katastrofa povezanih s vremenskim nepogodama, kao što su ekstremne temperature, oluje, poplave u unutrašnjosti i u priobalju, suše te požari. Kako biste pružili djelotvorniji odgovor na neposredne i dugoročne učinke takvih katastrofa? Konkretno, kako biste poboljšali raspodjelu proračunskih sredstava, kriterije prihvatljivosti i upravljanje postojećim Fondom solidarnosti EU-a? Koje biste

druge konkretne mjere, među ostalim u pogledu prevencije, predložili za borbu protiv prirodnih katastrofa u okviru budućeg višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje nakon 2027., uz istodobno očuvanje glavne svrhe kohezijske politike? Kad je riječ o gospodarenju vodama, koje biste mjere protiv poplava i suša predložili za ublažavanje njihova učinka na najugroženije regije? Također, biste li predložili ažuriranje strategija EU-a kako bi se smanjila osjetljivost obalnih i planinskih regija na klimatske promjene?

Predsjednica von der Leyen u svojim je političkim smjernicama istaknula velike rizike za našu sigurnost zbog utjecaja klimatskih promjena. Tijekom cijele godine posvuda u Uniji haraju ekstremni vremenski uvjeti, čije posljedice (poplave, požari i suša) pogađaju europska područja. Predsjednica se obvezala na europski plan za prilagodbu klimatskim promjenama s posebnim mjerama za sprečavanje prirodnih katastrofa. Budem li potvrđen kao izvršni potpredsjednik, doprinosit ću tom planu. Odgovor na prirodne katastrofe zahtijeva hitno djelovanje i usredotočenost na nacionalne, lokalne i regionalne preventivne mjere. Prednost će i dalje imati prirodna rješenja (ponovno pošumljavanje, močvarna zemljišta i druga zelena infrastruktura). Kako bi se zaista ublažili rizici, moraju se uspostaviti proaktivne strategije na svim razinama upravljanja, uz potporu ciljanih ulaganja i reformi.

Kohezijska politika trenutačno je najveći izvor financiranja EU-a za upravljanje rizicima od katastrofa i usmjerena je na mjere prevencije i pripravnosti u regijama u cijelom EU-u, s 14 milijardi eura za upravljanje rizicima od katastrofa (smanjenje rizika od poplava i požara; pristupi temeljeni na ekosustavu; prirodni rizici i rizici uzrokovani ljudskim djelovanjem koji nisu povezani s klimom) za programsko razdoblje 2021. – 2027. Komisija je nedavno predložila povećanje fleksibilnosti fondova kohezijske politike kako bi se u slučaju prirodnih katastrofa brzo pružila dodatna, djelotvorna potpora.

Fond solidarnosti EU-a (FSEU) potpora je nakon katastrofa koja je dostupna samo u slučaju teških katastrofa i konkretan je europski doprinos hitnim mjerama i mjerama za oporavak. Fond solidarnosti EU-a namijenjen je dopunjavanju nacionalnih nastojanja, a ne njihovoj zamjeni. Stoga su proširenje nacionalnih programa financiranja povezanih s rizikom od katastrofa i izgradnja kapaciteta na nacionalnoj razini neophodni. Države članice moraju biti opremljene za suočavanje s katastrofama manjih razmjera, uz jamstvo da je Fond solidarnosti EU-a dostupan kad razmjeri katastrofe premaše njihove kapacitete. Moramo ojačati mjere solidarnosti s obzirom na sve češće i veće katastrofe povezane s klimatskim promjenama. Jedini je cjenovno pristupačan način koncipirati svako ulaganje tako da može izdržati klimatske promjene jer je to mnogo jeftinije od obnove nakon katastrofa.

Imajući u vidu dugoročne učinke, namjeravam se više posvetiti preventivnim mjerama. Prednost bi trebalo davati prirodnim rješenjima. Te mjere učinkovito smanjuju učinak prirodnih katastrofa, a ujedno doprinose bioraznolikosti i prilagodbi klimatskim promjenama.

Potreban je i sveobuhvatan pristup upravljanju vodama radi sprečavanja poplava i ublažavanja suša. Iako kohezijska politika već podupire mjere upravljanja vodama, planovi upravljanja rizicima od katastrofa moraju biti osmišljeni tako da se uzmu u obzir učinci klimatskih promjena.

Ulaganja u zaštitu od poplava i otpornost na suše moraju biti usko usklađena s nacionalnim i regionalnim strategijama upravljanja rizicima. Okvir uvjeta koji omogućuju provedbu poboljšao je djelotvornost tih ulaganja i trebali bismo pronaći načine za daljnje prilagođavanje tih uvjeta posebnim potrebama pojedinačnih država članica i regija. To bi moglo uključivati jačanje infrastrukture za suočavanje s ekstremnim vremenskim uvjetima, poboljšanje sustava ranog upozoravanja i potpunu integraciju mjera prilagodbe klimatskim promjenama u lokalno i regionalno planiranje. Obalna, planinska ili udaljena područja postaju izoliranija zbog klimatskih promjena, što njihovim stanovnicima otežava pristup zdravstvenoj skrbi, obrazovanju i čistoj vodi. Poboljšanjem prometne i digitalne infrastrukture doprinijet će se ublažavanju posljedica prirodnih katastrofa, ali i povećati otpornost tih zajednica.

Naposljetku, zaštita interesa i otpornosti obalnih zajednica EU-a i dalje će biti prioritet jer u obalnim zajednicama i regijama živi 40 % stanovništva EU-a. Predviđa se da će gospodarska šteta prouzročena priobalnim poplavama u EU-u, koja trenutačno iznosi milijardu eura godišnje, u narednim godinama naglo porasti zbog globalnog zagrijavanja. U okviru Pakta o oceanima, pod vodstvom povjerenika za ribarstvo i oceane, razmotrit će se kako se mogu poduprijeti obalne zajednice. Tim će se paktom poticati holistički pristup u kojem će se integrirati okolišna, gospodarska i socijalna dimenzija, čime će se osigurati da svi dionici, uključujući lokalne obalne zajednice i industrije, budu uključeni u upravljanje oceanima. Uspostavit će se okvir za zdrava, otporna i produktivna oceanska i obalna područja i tako smanjiti njihova osjetljivost na klimatske promjene.

Pitanja Odbora za proračune

8. Što namjeravate uvesti u praksi kako biste ispunili zadaću koja vam je povjerena – „usklađivanje kohezijske politike sa širim prioritetima EU-a, da bude usmjerena, jednostavnija i učinkovitija te da pomogne potaknuti reforme i ulaganja”? Kako će se kohezijska politika uklopiti u zahtjev izabrane predsjednice da se u sljedećem dugoročnom proračunu EU-a primjenjuje pristup temeljen na politikama? Konkretno, ako se provedba treba temeljiti na „planu za svaku zemlju kojim se uspostavlja veza između ključnih reformi i ulaganja”, kako ćete osigurati dovoljnu fleksibilnost i istodobno očuvati jasan revizijski trag, jasnu europsku dodanu vrijednost s vidljivom prekograničnom dimenzijom pri upotrebi financijskih sredstava koja uključuje regionalne i lokalne vlasti, istinsko ostvarivanje vrijednosti za uloženi novac te da Parlament ima jednaku ulogu kao i Vijeće u pogledu upotrebe i praćenja financijskih sredstava?

Predsjednica von der Leyen zadužila me je da se pobrinem da kohezijska politika postane glavni pokretač reformi i ulaganja EU-a. Smatram da je to prilika za modernizaciju i jačanje uloge te politike u smanjenju gospodarskih, socijalnih i teritorijalnih nejednakosti, poticanju uzlazne konvergencije, povećanju produktivnosti, inovacija i konkurentnosti te podupiranju regionalnih i lokalnih vlasti. Pobrinut ću se da se kohezijska politika uskladi sa širim prioritetima EU-a, da postane jednostavnija i usmjerena te da i dalje donosi konkretne koristi našim građanima i poduzećima.

Prije svega, iako je poticanje ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije samo po sebi cilj Unije, kohezijska politika mora biti u potpunosti usklađena sa strateškim prioritetima EU-a, uključujući konkurentnost, zelenu i digitalnu tranziciju te gospodarsku i socijalnu otpornost. Tako će se osigurati da nijedna regija, bilo da je riječ o urbanoj, ruralnoj ili jednoj od najudaljenijih regija, ne bude zapostavljena dok radimo na snažnijoj i održivijoj Europi. U okviru sljedećeg VFO-a imat ćemo jedinstvenu priliku da to učinimo.

Partnerstvo s regionalnim i lokalnim tijelima bit će temelj buduće kohezijske politike. Ta su tijela ključna kako bi se za naše politike osigurala odgovornost na svim razinama i da bi naša ulaganja bila dobro usmjerena i djelotvorna na terenu. U mojem mandatnom pismu izričito sam zadužen da se posebno pobrinem za uključivanje regionalnih i lokalnih tijela. Budem li potvrđen, kao izvršni potpredsjednik održavat ću blizak dijalog sa svim relevantnim regionalnim i lokalnim tijelima kako bismo utvrdili eventualne prepreke u pristupanju sredstvima EU-a i posebno ću se pobrinuti za njihovo sudjelovanje kako bi se zajamčila odgovornost i provedba ulaganja i reformi na terenu.

S obzirom na pripreme za sljedeći višegodišnji financijski okvir i kako bi kohezijska politika bila dobro usmjerena, blisko ćemo surađivati s nacionalnim, regionalnim i lokalnim tijelima. Stavljanjem težišta na zajedničke prioritete EU-a, kao što je smanjenje razlika, promicanje ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije i poticanje konkurentnosti, osigurat će se mjerljiv učinak naših ulaganja. Stoga ću surađivati s državama članicama kako bismo zajamčili da se sredstva kohezijske politike koriste za potporu ključnim reformama u području javnih usluga, obrazovanja, zdravstvene skrbi, prometa i digitalne povezivosti. Zahvaljujući tim reformama stvorit će se uvjeti potrebni za napredak poduzeća i jačanje zajednica, posebno u regijama u kojima postoji rizik od zaostajanja.

Kohezijska politika nastavit će poticati i prekograničnu suradnju, koja je neizostavan dio europske integracije. Poboľšanjem prometa, digitalne povezivosti i javnih usluga kohezijska politika poboľšat će povezanost među regijama, što će pridonijeti socijalnoj koheziji i gospodarskom rastu.

Jednostavnija kohezijska politika pridonijet će i smanjenju administrativnog opterećenja i većoj učinkovitosti. Rezultati će se postići i iskorištavanjem kohezijskih sredstava za privlačenje dodatnih privatnih i nacionalnih ulaganja. Taj pristup neće samo maksimalno povećati učinak financijskih sredstava EU-a nego će zajamčiti i da svaki euro iz proračuna za koheziju donosi jasnu europsku dodanu vrijednost i potiče konvergenciju i konkurentnost na svim područjima.

Iako kohezijska politika mora biti bolje usmjerena i strateška, za uspjeh je odlučujuća fleksibilnost.

Istovremeno moramo održavati jasan revizijski trag i strog financijski nadzor. Kohezijska politika bit će u skladu s najvišim standardima zaštite financijskih interesa EU-a. Ona mora osigurati najbolju vrijednost za uloženi novac, a svako ulaganje mora imati europsku dodanu vrijednost. Stoga se obvezujem na održavanje strogih mehanizama praćenja i evaluacije kako bi korištenje sredstava EU-a bilo transparentno, odgovorno i učinkovito. Europski parlament imat će ključnu ulogu u praćenju provedbe kohezijske politike, uz potpuno poštovanje demokratskog nadzora.

Ustrajat ću na pristupu koji omogućuje transparentan protok informacija i bit ću na raspolaganju za suradnju na visokoj razini među institucijama u cijeloj fazi provedbe.

Primjena Mehanizma za oporavak i otpornost

9. S obzirom na stope apsorpcije sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost (RRF), smatrate li da je RRF dovoljno brzo i ciljano potaknuo gospodarstvo nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19? Kako ćete kao nadležni povjerenik osigurati da se sredstva iz RRF-a upotrebljavaju na najdjelotvorniji način? Hoćete li zatražiti povrat sredstava prebačenih državama članicama u slučajevima u kojima ulaganja vjerojatno neće biti dovršena do 2026.? Smatrate li da je RRF presedan za rješavanje kriznih situacija i velikih manjkova financijskih sredstava?

Smatram da je Mehanizam za oporavak i otpornost brzo i ciljano potaknuo gospodarstvo nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19. Do kraja kolovoza 2024. državama članicama već je bilo isplaćeno više od 40 % sredstava iz Mehanizma, i to gotovo 50 % u bespovratnim sredstvima i više od 30 % u zajmovima. To je dosad najveća stopa apsorpcije u usporedbi s prijašnjim programima potrošnje EU-a.

Mehanizam za oporavak i otpornost znatno je pridonio gospodarskom oporavku nakon pandemije na nekoliko načina. Nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 javna ulaganja nisu samo ostala stabilna nego su od 2019. do 2023. zapravo porasla s 3 % na 3,5 %, pri čemu je gotovo polovina tog rasta ostvarena potporom EU-a, posebno iz Mehanizma za oporavak i otpornost. Uz to je 2020. sama najava instrumenta NextGenerationEU, uz druge mjere politike na nacionalnoj razini i razini EU-a, pridonijela smanjenju razlike u prinosima državnih obveznica. Važnu ulogu u pokretanju oporavka EU-a imalo je i pretfinanciranje u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost jer je ono državama članicama omogućilo neposredan dodatni fiskalni prostor i stabilizaciju nakon pandemije, dok su zahvaljujući modelu provedbe Mehanizma, koji nagrađuje napredak u provedbi, države članice imale kontinuiranu financijsku potporu.

Međutim, Mehanizam za oporavak i otpornost nije bio samo instrument za krizne situacije već i za povećanje otpornosti EU-a i jačanje našeg gospodarstva i društva kako bi bili spremniji za budućnost. Mehanizam za oporavak i otpornost potaknuo je gospodarstvo i istodobno podupirao konvergenciju jer je njegov ključ za raspodjelu bio prilagođen kako bi se znatan dio potpore dodijelio državama članicama s nižim dohotkom i ranjivijim državama članicama koje je pandemija najteže pogodila. Osim toga, s obzirom na to da se u planovima za oporavak i otpornost moraju obuhvatiti svi ili velik dio problema utvrđenih u preporukama za pojedinu zemlju, putem Mehanizma za oporavak i otpornost mogu se ispuniti posebne potrebe svake države članice, uz istodobno podupiranje zajedničkih prioriteta EU-a.

Kako je utvrđeno u evaluaciji u sredini programskog razdoblja, Mehanizam za oporavak i otpornost vrlo je uspješno doprinio zajedničkim prioritetima EU-a i provedbi ključnih, dugoočekivanih strukturnih reformi. Ambiciozni planovi za oporavak i otpornost potaknuli su napredak u svih šest stupova koji definiraju opseg Mehanizma, posebno u području zelene i digitalne tranzicije i socioekonomske kohezije.

Međutim, potrebno je još mnogo toga učiniti. Kako bi se Mehanizam koristio na što djelotvorniji način, državama članicama treba pomoći da u potpunosti ispune svoje obveze do 2026. To je naša zajednička odgovornost i najveći predstojeći izazov za države članice i Komisiju. Stoga, budem li potvrđen kao izvršni potpredsjednik, surađivat ću s povjerenikom za gospodarstvo i produktivnost kako bi države članice provele dogovorene reforme i ulaganja utvrđene u planovima za oporavak i otpornost do roka za korištenje sredstava 2026., kako je navedeno u mojem mandatnom pismu. Cilj je i dalje potpuno izvršenje obveza, a time i potpuna isplata sredstava odobrenih u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost.

Važno je imati na umu da je Mehanizam za oporavak i otpornost osmišljen s jasnim pravilima i čvrstim okvirom koji se temelji na uspješnosti. Financiranje iz Mehanizma za oporavak i otpornost povezano je s rezultatima. Napredak država članica u provedbi reformi i ulaganja mjeri se ključnim etapama i ciljnim vrijednostima koje su na odgovarajući način raspoređene tijekom trajanja instrumenta kako bi se provedba mogla pratiti u odnosu na jasne polazne vrijednosti i ciljeve koji se trebaju ostvariti. Mehanizam za oporavak i otpornost nagrađuje taj napredak isplatom iznosa povezanih s postizanjem ključnih etapa i ciljnih vrijednosti.

Budući da se približava krajnji rok 2026., Komisija će kontinuirano ocjenjivati ispunjavaju li države članice svoje obveze i je li vjerojatno da će do roka ostvariti konačne ključne etape i doseći ciljne vrijednosti. Ako to ne učine, u skladu s aktualnim zakonodavnim okvirom surađivat ću s relevantnim državama članicama kako bi izmijenile svoje planove, a sredstva iskoristile za jednako ambiciozna alternativna ulaganja koja se mogu dovršiti tijekom trajanja Mehanizma. Ako unatoč tome na zadovoljavajući način ne ostvare neke od preostalih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, neće dobiti odgovarajuća sredstva.

Kako je navela predsjednica von der Leyen u političkim smjernicama, Komisija će u sljedećih pet godina biti „Komisija ulaganja”. Europa je u prethodnom mandatu radila na ambicioznom programu modernizacije. Instrument NextGenerationEU uvelike potiče ulaganja i pomaže u oslobađanju sredstava potrebnih za zelenu, digitalnu i socijalnu tranziciju. Iz provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost naučili smo da u potrošnji trebamo jednostavnost, fleksibilnost, brzinu i strateško promišljanje, ali i da trebamo potaknuti veće sudjelovanje lokalnih i regionalnih tijela, dionika i socijalnih partnera i poboljšati trenutačni okvir za reviziju i kontrolu. O tome bismo trebali voditi računa u našim budućim politikama financiranja.

Međutim, potrebe Europe za ulaganjima ne mogu se financirati samo javnim sredstvima. Kako je istaknuto u izvješćima Marija Draghija i Enrica Lette, većina tih ulaganja morat će doći iz privatnog sektora. Iako javni sektor ima odlučujuću ulogu i u utvrđivanju odgovarajućih okvirnih uvjeta, npr. putem unije tržišta kapitala, EU može osigurati poticaje i financijsku polugu privatnom sektoru.

Pitanja Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja

10. U Vašem mandatnom pismu posebno je naglašeno da „svi građani imaju stvarno pravo ostanka [...] kroz potporu za potrebe njihove zajednice”, među ostalim „uklanjanjem regionalnih razlika”. Među ostalim, to se odnosi na politiku zapošljavanja i socijalnu politiku, uključujući društvenu integraciju. Koje konkretne prijedloge i mjere predviđate za rješavanje tog pitanja i poboljšanje pristupa kvalitetnim socijalnim uslugama i službama za zapošljavanje te kako prema Vašem mišljenju planovi Mehanizma za oporavak i otpornost doprinose tom cilju i općenito djelotvornoj primjeni europskog stupa socijalnih prava?

Konkretno, s obzirom na to da je EU predan promicanju deinstitucionalizacije i da osobama s invaliditetom, djeci i drugim skupinama u ranjivom položaju želi osigurati da žive s jednakim pravima, kako planirate osigurati da se ubuduće financiranjem sredstvima EU-a i kohezijskom politikom doista pruži potpora za usluge u zajednici i cjenovno pristupačna stambena rješenja? Kako namjeravate surađivati s kandidatom za povjerenika Jørgensenom?

Budem li potvrđen, poduzet ću konkretne korake kako bih zajamčio da prevladavanje regionalnih razlika ostane prioritet kohezijske politike. Pobrinit ću se da građani imaju stvarno pravo ostati na mjestu koje smatraju svojim domom i da mogu ostati u svojim zajednicama tako što ću raditi na poboljšanju pristupa javnim uslugama i privatnim aktivnostima, kvalitetnim radnim mjestima, obrazovanju i vještinama, zdravstvenoj skrbi, prijevozu i digitalnoj povezivosti. To će uključivati usmjeravanje ulaganja u regije suočene s gospodarskom stagnacijom, depopulacijom i zamkama nedovoljnog razvoja, posebno one koje zaostaju u zelenoj i digitalnoj tranziciji. Blisko ću surađivati s lokalnim i regionalnim tijelima na jačanju njihovih administrativnih kapaciteta za učinkovito upravljanje fondovima i pritom paziti da razvojne strategije budu prilagođene njihovim specifičnim potrebama.

Kad je riječ o socijalnoj dimenziji kohezijske politike, nastavit ću se voditi načelima europskog stupa socijalnih prava kako bih ostvario ambiciozne ciljeve utvrđene u mojem mandatnom pismu. Već imamo čvrste temelje za tekuće programsko razdoblje 2021. – 2027. U poboljšanju pristupačnosti i kvalitete socijalnih usluga u svim regijama EU-a posebno pomaže Europski socijalni fond plus (ESF+), prije svega za ranjive skupine i osobe s invaliditetom.

U budućnosti će snažna socijalna dimenzija kohezijske politike biti ključna da bi se zajamčilo stvarno pravo ostanka. Kako bi se to postiglo, blisko ću surađivati s kolegama povjerenicima, a posebno s izvršnom potpredsjednicom za ljude, vještine i pripravnost. Aktivno ću surađivati i s povjerenicom za pripravnost i upravljanje krizama, koja je nadležna za ravnopravnost, kako bi se unaprijedile pristupačnost i usluge za osobe s invaliditetom. Unija bi trebala nastaviti pomagati osobama s invaliditetom da ostvare pravo na neovisan život i poticati njihovo uključivanje u zajednicu. Sredstva EU-a i u tome imaju važnu ulogu jer podupiru deinstitucionalizaciju.

Nadalje, oslanjat ću se na iskustvo u provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost. Mehanizam je znatno pridonio socijalnom programu EU-a i europskom stupu socijalnih prava, među ostalim u područjima rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti. Obuhvaća brojne mjere koje se odnose na socijalna pitanja i doprinose europskom stupu socijalnih prava, u iznosu od gotovo 163 milijarde eura, što je više od 25 % ukupne financijske potpore za oporavak i otpornost. Na primjer, gotovo svi nacionalni planovi uključuju mjere za jačanje zdravstvenih sustava, kao i vještina, obrazovanja i osposobljavanja. Većina nacionalnih planova obuhvaća i aktivne politike tržišta rada i mjere za povećanje učinkovitosti javnih službi za zapošljavanje. Naposljetku, većina nacionalnih planova za oporavak i otpornost uključuje i mjere za poboljšanje socijalne zaštite i socijalnih usluga, kao i za potporu socijalnom stanovanju.

Cjenovno pristupačno stanovanje važno je pitanje za europske građane, stoga očekuju poduzimanje konkretnih mjera. Predsjednica von der Leyen najavila je u političkim smjernicama prvi europski plan za cjenovno pristupačno stanovanje. Budem li potvrđen, blisko ću surađivati s povjerenikom za energetiku i stanovanje na aspektima povezanim s pitanjem stanovanja. U skladu s mandatnim pismom pridonijet ću novom europskom Bauhausu i europskom planu za cjenovno pristupačno stanovanje, prije svega povećanjem likvidnosti tržišta stambenih nekretnina i tako što ću državama članicama omogućiti da udvostruče planirana ulaganja kohezijske politike u cjenovno pristupačno stanovanje. Iz perspektive kohezijske politike taj će rad biti usko povezan s osiguravanjem stvarnog prava ostanka za građane.

Kvaliteta fonda zgrada, najvećeg potrošača energije u Europi, ključna je za postizanje naših klimatskih i energetske ciljeve te za smanjenje troškova života. Obnova je prilika da se poboljšaju energetska svojstva i otpornost zgrada te da se poveća dostupnost životnog prostora, posebno u urbanim područjima. Iako su za obnovu potrebna početna ulaganja, ona omogućuje smanjenje potrošnje energije i može doprinijeti uklanjanju temeljnih uzroka energetske siromaštva, koje je 2023. pogodilo 10,6 % Europljana koji nisu mogli dovoljno ugrijati svoj dom. Energetsko siromaštvo bit će i dio strategije EU-a za borbu protiv siromaštva, a za njegovo ublažavanje razmotrit će se strukturne mjere, posebno energetska učinkovitost u stanovanju i pristup energiji iz obnovljivih izvora.

Iz Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda već se financiraju izgradnja i obnova cjenovno pristupačnih stanova i kuća, poboljšava energetska učinkovitost i podupire urbani razvoj. To će se financiranje nastaviti i u predstojećem razdoblju, zajedno s financiranjem iz drugih instrumenata kao što je Mehanizam za oporavak i otpornost.

Pitanja Odbora za promet i turizam

11. Kako je vidljivo iz predmetnog mandatnog pisma, predsjednica von der Leyen zadužila je budućeg izvršnog potpredsjednika za koheziju i reforme da „predvodi rad na održivoj mobilnosti i turizmu kako bi se povezali različiti dijelovi Europe i poduprlo uspješno jedinstveno tržište”. U tom pogledu trebali biste poduprijeti rad budućeg povjerenika za održivi promet i turizam. Kako namjeravate ostvariti tu suradnju i koja bi bila vaša strategija i prioritete u području prometa i turizma? Kao izvršni potpredsjednik nadležan za kohezijsku politiku i regionalni razvoj utjecat ćete i na dovršetak mreže TEN-T, koja je u djelokrugu odbora TRAN. Na koji biste se način pobrinuli da se provedba mreže TEN-T financira na odgovarajući način i da ima podršku u okviru kohezijske politike EU-a? Kao povjerenik nadležan i za razvoj najudaljenijih regija, otoka, ruralnih područja i gradova, koju ulogu prema Vašem mišljenju ima promet kao alat za socijalnu koheziju i povezanost te kako namjeravate pristupiti turizmu u tim područjima radi promicanja otpornog, održivog i konkurentnog turističkog sektora?

Smatram da su održiv promet i turizam vrlo važni za veću koheziju i blagostanje Europe. Povezivost je neophodna za dobro funkcioniranje jedinstvenog tržišta. Pristup pouzdanom i cjenovno pristupačnom prijevozu koji omogućuje povezanost s EU-om i ostatkom svijeta za sve građane i poduzeća, neovisno o tome gdje se nalaze, preduvjet je za gospodarski i društveni razvoj te dobre životne uvjete za stanovništvo.

S druge strane, turizam ima važnu teritorijalnu dimenziju, a mnoge regije EU-a uvelike ovise o njemu. Održivi turizam pokretač je ekonomske i socijalne kohezije europskih regija, posebno u udaljenim i ruralnim područjima, gdje može biti važan izvor prihoda i sredstava za život za lokalne zajednice.

U bliskoj suradnji s povjerenikom za održivi promet i turizam zalagat ću se za usklađivanje politika EU-a s regionalnim potrebama. To će omogućiti rješavanje posebnih problema pojedinačnih regija i ujedno potaknuti gospodarski rast, socijalnu uključenost i okolišnu održivost. Zajedno ćemo iskoristiti financijska sredstva EU-a kako bismo pospjehili zelenu i digitalnu transformaciju obaju sektora da bi oni postali otporniji i prilagođeni budućim potrebama. Zajamčit ćemo da se ulaganjima u održivi prijevoz i turizam podjednako vodi računa o gospodarskoj, socijalnoj, kulturnoj i okolišnoj dimenziji kako bi se regije mogle jednostavno integrirati u jedinstveno tržište i iskoristiti svoj gospodarski potencijal, i da se pritom podupiru ciljevi EU-a povezani s klimom i teritorijalnom kohezijom i poboljšava stanje okoliša. Uz to sam uvjeren da je poboljšanje dostupnosti, raspoloživosti i cjenovne pristupačnosti prijevoza iznimno važno za društveni i gospodarski razvoj i koheziju. Stoga ću raditi na tome da svi Europljani imaju pristup cjenovno pristupačnim mogućnostima prijevoza. Rješavanje problema siromaštva u pogledu mobilnosti bit će i dio prve europske strategije za borbu protiv siromaštva, koju će predvoditi izvršna potpredsjednica za ljude, vještine i pripravnost, a ja ću joj sa zadovoljstvom pridonijeti.

Prvo, želim zajamčiti uspješnu provedbu mreže TEN-T. Glavni je cilj dovršiti mrežu TEN-T u dogovorenim rokovima i povećati otpornost infrastrukture EU-a na prirodne katastrofe. To znači da je potrebno ciljano raditi s državama članicama koje zaostaju u razvoju infrastrukture i ulagati u nacionalne dionice mreže TEN-T kako bi se povezale s prekograničnim dionicama i pritom ispunili standardi EU-a. Prije svega će se ulagati u održive mogućnosti prijevoza kako bi razvoj infrastrukture pridonio teritorijalnoj koheziji i okolišnoj održivosti. Osim toga, budem li potvrđen, nastavit ću raditi na cjenovno pristupačnoj povezivosti, mobilnosti i pristupu ključnim uslugama u regijama s prometnim sustavima slabije kvalitete, kao što su ruralne, rubne, prekogranične i najudaljenije regije, i poticati održivu mobilnost u urbanim područjima.

Drugo, nastojat ću osigurati da turizam ima odgovarajuće mjesto u programima financiranja, uz dovoljno fleksibilnosti. Turizam zbog svojih raznolikih aspekata može i trebao bi dobiti potporu u različitim područjima politike. Posebno ću se baviti problemima povezanim s turizmom u gradovima, na otocima i u najudaljenijim regijama. Cilj je nadovezati se na postojeće inicijative za promicanje održivih modela urbanog turizma i rješavanje problema povezanosti, utjecaja klimatskih promjena i velike ovisnosti o turizmu te pritom podupirati diversifikaciju gospodarskog modela i testirati nova rješenja. Nadovezat ću se i na aktualni rad kako bi se turističkim poduzećima i kulturnim objektima omogućilo da lakše nađu mogućnosti financiranja, i na nacionalnoj i regionalnoj razini.

Čvrsto vjerujem da bi mogućnostima ulaganja mogli pridonijeti strateški i integrirani pristupi kako bi se riješili problemi u oba sektora, s naglaskom na pojednostavnjenju i uzimajući u obzir potrebe lokalnih dionika, koji bi trebali biti uključeni u definiranje potrebnih mjera.

Ulaganja u prijevoz trebala bi biti dio sveobuhvatnog prometnog planiranja, koje obuhvaća multimodalni pregled postojeće i planirane infrastrukture, uključujući strategije održive mobilnosti i ulaganja u mreže TEN-T, s naglaskom na planovima rada za europske prometne koridore mreže TEN-T. Ta će strategija pomoći da se regije bolje povežu s velikim prometnim mrežama, što će doprinijeti dovršetku jedinstvenog tržišta i potaknuti gospodarski razvoj, u skladu sa strategijom za održivu i pametnu mobilnost.

Mjere u području turizma trebalo bi uključiti u šire strategije teritorijalnog razvoja. Povezivanjem ulaganja u turizam s planovima lokalnog razvoja, strategijama pametne specijalizacije i inicijativama za teritorijalnu suradnju možemo osigurati da turizam potiče lokalna gospodarstva i doprinosi socijalnoj koheziji i okolišnoj održivosti. Taj je pristup jasno definiran u tranzicijskom putu za turizam i Europskom programu za turizam 2030. Za njegovu potpunu provedbu potreban je strateški pristup na razini EU-a kako bi se za isti cilj mobilizirali svi dostupni instrumenti, od financiranja do politika.

Bit će iznimno važno konsolidirati ključnu ulogu održivih prometnih i turističkih sustava. Tijekom pandemije bolesti COVID-19 vidjeli smo što se može dogoditi ako nema turizma i mobilnost ljudi je ograničena. To je ozbiljno narušilo europsku gospodarsku i društvenu strukturu. Oba sektora su se od tad oporavila. Budem li potvrđen, u radu ću se nadovezati na taj oporavak i pobrinuti se da on bude održiv i pravedan. Posebno ću se angažirati da udaljena područja budu dobro povezana i da prijevoz ostane cjenovno pristupačan. Bez toga teško će moći ostvariti koristi od održivog turizma.

Pitanje Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj

12. Kako biste, kao izvršni potpredsjednik Europske komisije, ostvarili horizontalni cilj glavnih uprava, a to je pružanje odgovora na uzroke i probleme u vezi s održavanjem i poboljšanjem kvalitete života u ruralnim područjima? Kako biste smanjili razlike između urbanih i ruralnih područja, promicali razvoj infrastrukture, poduprli digitalnu tranziciju, olakšali pristup uslugama i općenito učinili ruralna područja privlačnijima za poljoprivrednike i poduzeća? Što mislite o paktu za ruralna područja i njegovu daljnjem razvoju? Kad je riječ o financiranju, kako namjeravate osigurati komplementarnost fondova i politika EU-a u potpori ruralnim područjima i dostupnost informacija lokalnim dionicima?

U potpunosti podržavam ciljeve Dugoročne vizije za ruralna područja EU-a. U tom dokumentu, koji je usmjeren na budućnost, opisane su postojeće poteškoće u vezi s poboljšanjem kvaliteta života u ruralnim područjima, kao i mogućnosti koje se tek trebaju iskoristiti. Namjeravam osigurati koordinaciju između različitih sektorskih politika koje utječu na ruralna područja, posebno kohezijske politike i zajedničke poljoprivredne politike, jer one doprinose socijalnoj, ekonomskoj i teritorijalnoj koheziji u Europi, te povećati održivost sektora. Ključan aspekt trebao bi biti jačanje primjene procjene učinka zakonodavnih i nezakonodavnih inicijativa Europske komisije na ruralna područja, kako je zatražio Europski parlament na inicijativu Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj u svojoj rezoluciji od 13. prosinca 2022. Pobrinut ću se za potrebnu suradnju među povjerenicima kako bi se u budućem

planiranju i proračunu vodilo računa o gospodarskom razvoju, konkurentnosti, održivosti i privlačnosti ruralnih područja.

Za privlačnije poduzetništvo u tim područjima nužni su pristup uslugama, infrastruktura, digitalna povezivost i vještine, počevši od poljoprivredne i prehrambene industrije, koja je s vremenom postala pokretačka snaga ruralnih područja. Međutim, usluga posebno nedostaje u udaljenim i rijetko naseljenim ruralnim područjima. Zdravstvena skrb, obrazovanje i socijalne usluge ne smiju biti luksuz. Moraju biti široko dostupni javnosti, kako je predviđeno u europskom stupu socijalnih prava. Budem li potvrđen, nastaviti ću rad na akcijskom planu za dugoročnu viziju za ruralna područja EU-a, čiji bi fokus trebao biti na osnivanju novih poduzeća i podršci postojećima, boljem pružanju usluga i podupiranju inovacija, posebno digitalnih. Nacionalne i regionalne politike moramo uskladiti s prioritetima i tokovima financiranja EU-a kako bismo maksimalno povećali njihov učinak. To se može postići tako da se na nacionalnoj i regionalnoj razini potakne provedba sveobuhvatnih strategija za ruralna područja koje podrazumijevaju detaljno planiranje i suradnju među svim razinama upravljanja, u skladu s vizijom za ruralna područja. Radit ću na uspostavi dijaloga s ruralnim zajednicama, posebno s mladima iz ruralnih područja. Pakt za ruralna područja pokazao se važnim forumom za suradnju, a slijedi primjer interakcije među urbanim dionicima. Aktivnosti pakta za ruralna područja omogućile da se saslušaju mišljenja stanovnika ruralnih područja, potakne umrežavanje i provedba mjera za ruralna područja. S obzirom na uspješan pristup pakta za ruralna područja, obvezujem se da ću ga nastaviti podupirati i prema potrebi proširiti i poboljšavati.

Politike EU-a danas raspolažu brojnim teritorijalnim i drugim političkim instrumentima za djelotvorno rješavanje problema u ruralnim područjima, posebno u okviru drugog stupa zajedničke poljoprivredne politike. Taj stup uključuje programe kao što su LEADER i lokalni razvoj pod vodstvom zajednice, koji su dokazali svoju dodanu vrijednost, kao i strategije za pametna sela i integrirani teritorijalni razvoj. U prvoj godini mandata analizirat ću instrumente kojima raspolažemo i procijeniti kako oni mogu učinkovitije podržati ruralne zajednice i poljoprivrednike da bi im se pomoglo u prelasku na proizvodne modele koji kombiniraju tri razine održivosti: socijalnu, gospodarsku i okolišnu.

U okviru kohezijske politike ruralnim područjima pruža se potpora na brojne načine, posebno putem integriranih teritorijalnih mjera, uključujući one za jačanje interakcija između urbanih i ruralnih područja u kontekstu održivog urbanog razvoja. Ruralna područja imaju koristi i od potpore za mala urbana područja, koja djeluju kao oslonac te infrastrukturni i uslužni centri za ruralna područja.

Neovisno o sljedećoj strukturi fondova EU-a, koju uskoro trebamo definirati, potrebe stanovnika ruralnih područja moraju se jasno definirati, uvažavati na odgovarajući način i biti u središtu različitih područja politika. Potrebno je procijeniti kakva je potpora predviđena za ruralne zajednice. U tom će pogledu u budućim fondovima i politikama EU-a biti izrazito važno da utvrdimo posebne ciljeve i pokazatelje za ruralna područja. Tome će doprinijeti jačanje nedavno uspostavljenog opservatorija za ruralna područja. Morat će se osigurati učinkoviti alati kako bi se lokalnim i ruralnim dionicima, počevši od poljoprivrednika i proizvođača poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, omogućilo da budu u potpunosti uključeni u taj proces. Moj prioritet bit će jačanje njihovih kapaciteta za pristup financijskim sredstvima EU-a, informiranje o postojećim mogućnostima putem aktivnosti umrežavanja i inicijativa kao što je pregled mogućnosti financiranja EU-a za ruralna područja.

Pitanje Odbora za ribarstvo

13. Kako biste sektor ribarstva učinili otpornijim, održivijim i konkurentnijim na globalnom tržištu, doprinijeli generacijskoj obnovi i donijeli korist obalnim zajednicama i najudaljenijim regijama, istodobno osiguravajući koheziju tih područja u okviru ciljeva europskog zelenog plana?

Budućnost ribarstva, u gospodarskom smislu i kao privlačnog sektora za mlade, ovisi o zdravim oceanima, obilnim ribljim stokovima i predanom radu na sigurnosti i inovacijama. Postizanje ravnoteže između upravljanja ribolovnim resursima, zaštite našeg morskog okoliša i ulaganja u budućnost ribarstva bit će ključno za očuvanje dugoročne održivosti ribarske industrije, posebno malih ribarskih flota.

Budem li potvrđen, podupirat ću povjerenika za ribarstvo i oceane u ispunjavanju njegove zadaće.

Kako bi se povećala otpornost, fondovi kohezijske politike i Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPPA) trebali bi i dalje davati prednost ulaganjima u inovacije i modernizaciju unutar postojećeg pravnog okvira. U okviru EFPPA-e nastaviti ćemo podupirati zelenu i digitalnu tranziciju i nastojati postići ambicioznu ravnotežu između potrebne zaštite ribljih stokova i jačanja otpornosti sektora. Fondovi kohezijske politike i EFPPA iznimno su važni za svladavanje posebnih izazova s kojima se suočavaju obalne regije EU-a, od

Sredozemlja do atlantske obale, kao i najudaljenije regije, koje često uvelike ovise o ribarstvu. Ta su područja osjetljivija na gospodarske fluktuacije i promjene u okolišu, stoga im se mora pružiti ciljana potpora kako bi se osigurala njihova otpornost i trebaju se pronaći rješenja koja jamče proizvodne standarde jednake onima trgovinskih partnera iz trećih zemalja. I dalje ćemo davati prednost financiranju razvoja infrastrukture u tim regijama radi bolje povezanosti i pristupa tržištima. Uz to ćemo podupirati sektor ribarstva i njegovu dekarbonizaciju i digitalnu tranziciju, ali i održivu akvakulturu i nove sektore plavog gospodarstva, kako bi obalne zajednice mogle imati koristi od diversificiranog gospodarstva. Ako budem potvrđen, posebnu pozornost posvetit ću smanjivanju socijalnih i gospodarskih razlika u najudaljenijim regijama. Fondovi kohezijske politike i EFPRA mogu pridonijeti promicanju uključivosti jer pružaju ciljanu financijsku pomoć malim ribarima i promiču projekte socijalnih inovacija koji omogućuju integraciju ribarstva, posebno malog ribolova, u šire strategije regionalnog razvoja.

Naposljetku, odlučno ću podupirati povjerenika za ribarstvo i oceane u razvoju jasne vizije za otporan, održiv i konkurentan sektor ribarstva s ciljevima do 2040., u uvođenju sveobuhvatne i ambiciozne strategije za oceane okrenute budućnosti u okviru Europskog pakta o oceanima i u promicanju prioriteta Unije da osigura ravnopravne uvjete za EU i treće zemlje.